

RELATORIA DE LA JORNADA

Com defensem els Drets Humans al món des dels nostres municipis?

Commemoració del 75è Aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans

20 de desembre de 2023, Barcelona

Organitza: **FONS CATALÀ**
DE COOPERACIÓ
AL DESENVOLUPAMENT

Amb el
suport de:

 Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

 Generalitat
de Catalunya

SUMARI

01 Benvinguda i inauguració de la Jornada

02 El rol dels ens locals del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament en la promoció dels Drets Humans

03 Presentació de plataformes municipalistes de defensa dels drets humans d'impacte global

- A) Laboratori d'Incidència Política protecció internacional des de governs locals – REDS
- B) Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans de CGLU

04 Diàleg entre municipis: Quin paper juguen en la promoció dels Drets Humans? Reflexions i intercanvi d'experiències des de l'àmbit local

05 Cloenda de la Jornada

06 Conclusions

Generant un espai de diàleg i d'intercanvi d'experiències des de l'àmbit local.

Aquest document recull la relatoria de la Jornada **Com defensem els Drets Humans al món des dels nostres municipis?** celebrada el 20 de desembre de 2023 al Centre Cívic Cotxeres de Sants, a Barcelona. Organitzada pel **Fons Català de Cooperació al Desenvolupament**, la jornada s'emmarcava en el **75è Aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans** i s'adreçava al **personal tècnic i càrrecs electes** dels ens locals socis.

L'objectiu de l'acte fou generar un espai on defensar el rol dels municipis petits i mitjans en la promoció dels drets humans, formar els nous càrrecs electes en les iniciatives que s'impulsen des del Fons Català en matèria de Drets Humans, i incentivar la participació dels ens locals socis en xarxes municipalistes de defensa de drets humans d'abast global.

Amb el suport de l'ACCD i de la Generalitat de Catalunya, la jornada va comptar amb una vintena d'assistents i la participació de representants del Fons Català, de xarxes municipalistes de defensa dels drets humans d'abast global: la Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans de CGLU (Ciutats i Governes Locals Units), i la Red de Solidaridad para la Transformación Social (REDS) i, per últim, representants de municipis i ciutats compromesos amb la defensa dels drets humans.

Relatoria: Marta Rius Gallart
Imatge portada: Fàbrica Gràfica

01 BENVINGUDA I INAUGURACIÓ DE LA JORNADA

MARTA MOLINA CONDUCTORA DE L'ACTE

JORDI CUADRAS PRESIDENT DEL FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

La jornada és inaugurada amb optimisme pel camí recorregut des de la fi de la Segona Guerra Mundial i els bombardejos atòmics d'Hiroshima i Nagasaki (1945) fins a la commemoració del **75è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans**. Tanmateix, el present adverteix com a imprescindible **posar en valor els drets humans i blindar-los per no perdre'ls**. Pel que el FCCD convida a reflexionar sobre la hipocresia i la responsabilitat no atesa dels Estats -que han ratificat el document- d'interferir en la quarantena de conflictes actius arreu del món. Mentre és testimoni de la matança a Gaza i de la inacció dels responsables polítics, la ciutadania corre el risc de desentendre's davant de **l'incompliment flagrant dels principis consensuats internacionalment**. És un deure comú pressionar i no tolerar la vulneració de cap dels 30 articles de la Declaració. Els drets humans es defensen proactivament des de l'esperança, carrer a carrer i barri a barri, des dels municipis. **Els municipis són agents de canvi: actuen glocalment, amb una visió global des de l'àmbit local**.

“Els drets humans es defensen proactivament des de l'esperança, carrer a carrer i barri a barri, des dels municipis”. Jordi Cuadras

VICENÇ MARGALEF DIRECTOR DE L'AGÈNCIA CATALANA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Els **municipis són actors clau per connectar** les polítiques de cooperació i d'educació global i **les realitats locals amb les agendes de desenvolupament global**. El Govern de Catalunya dona suport a la tasca de les administracions locals amb el **Pla director de cooperació al desenvolupament (2023-2026)**, amb **la voluntat de fer de la política de cooperació al desenvolupament una política de país**. L'ACCD anima als ens locals a reforçar la seva autonomia en matèria de cooperació per complir amb l'objectiu 17¹ dels ODS. Cal treballar tenint present els valors singulars i la diversitat de necessitats del territori per a que tothom pugui participar en la política de cooperació del país. En aquest sentit, l'organisme dona suport als ens locals amb dos projectes: un, la **jornada** d'avui, que promou la diversificació i l'augment de l'accés municipal a les fons de finançament europeu i internacional, i l'altre, **Ciutats Defensores de Drets Humans**, gestionat per la Comissió Catalana d'Acció pel Refugi. L'Agència aposta pel municipalisme com a soci estratègic pel desplegament del Pla director al món local.

“L'ACCD aposta per fer de la política de cooperació al desenvolupament una política de país amb el municipalisme com a soci estratègic”.

Vicenç Margalef

¹Objectiu 17 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides: Enfortir els mitjans per implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

02 EL ROL DELS ENS LOCALS DEL FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT EN LA PROMOCIÓ DELS DRETS HUMANS

DAVID MINOVES DIRECTOR DEL FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

La humanitat es marca grans objectius amb commemoracions significatives, com l'aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans (10 de desembre) o el Dia Internacional de la Solidaritat Humana (20 de desembre), que no haurien de caure en declaracions d'intencions inconcretas. **Els drets humans són un element interseccional en tots els projectes del Fons Català**, el qual compta amb una Comissió de drets humans, un espai de treball concertat amb els ens locals. Destaquen dues **iniciatives impulsades pels ens locals socis del Fons Català en la defensa dels drets humans**:

Ciutats Defensores dels Drets Humans

Projecte nascut al 2013 sota l'impuls de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat amb l'objectiu de **donar suport a defensors i defensores dels drets humans des de l'àmbit local**. Seguint un principi d'economia d'escala, l'impulsor va convidar ajuntaments de la comarca del Baix Llobregat per compartir finançament i tasques d'incidència política, sobretot entre el jovent. El projecte, que avui està coordinat pel FCCD i gestionat per la Comissió Catalana d'Acció pel Refugi, manté l'essència, ha crescut i hi participen **28 ajuntaments i 9 entitats i institucions catalanes**.

Els objectius són:

- **Augmentar l'empoderament i la protecció de qui defensa els drets humans**, enfortint la seva visibilitat i les xarxes de suport internacional amb la sensibilització i incidència sociopolítica
- **Promoure l'activisme en la defensa dels drets humans entre la ciutadania catalana**

Des del seu origen, s'ha convidat més de setanta persones defensores dels drets humans d'una trentena de països, algunes d'elles en risc abans i després de donar el seu testimoni a Catalunya. El FCCD du a terme **campanyes en solidaritat amb activistes represaliades i/o empresonades**. El projecte, a més, també té un component de creixement i llicència política mitjançant l'acció municipalista amb el teixit associatiu. Amb la Comissió d'Exteriors de Catalunya, està previst establir un Protocol d'actuació davant de l'alerta de seguretat dels defensors i defensores.

Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia

Plataforma d'entitats catalanes que treballen per Colòmbia constituïda el 2002 com a **xarxa de solidaritat, espai de concertació política i la sensibilització** de la societat catalana.

Els objectius són:

- Contribuir des de Catalunya a la **construcció d'una pau estable i duradora a Colòmbia** que respecti i garanteixi els drets humans
- Acompanyar la **sortida negociada i definitiva del conflicte colombià** a tots els seus àmbits: polític, social, ambiental i armat
- **Visibilitzar i donar veu a les entitats i persones defensores de drets humans** que treballen en la construcció de la pau a Colòmbia

La **Taula és un model d'èxit que ha aconseguit que 31 actors diferents** (entitats socials, administracions municipals i supramunicipals i teixit associatiu) **treballin plegats des de l'enfocament dels drets humans i la pau**. El Fons Català n'és membre fundador, lidera les jornades anuals i participa en espais d'incidència política. Per exemple, en la ratificació dels acords de pau entre el Govern colombià i les FARC, juntament amb la **Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau a Catalunya**, o en la delegació d'observació internacional a les eleccions presidencials al país, el 2022.

En defensa dels drets humans, el Fons Català també participa en els següents espais:

Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau a Catalunya

Més de **8.000 ciutats** de **165 països i regions diferents** tenen per objectiu **treballar en favor de la pau, el desarmament** i, especialment, **l'eliminació total de les armes nuclears** en aquesta xarxa. El Fons Català forma part de la seva comissió tècnica i està compromès en la seva causa, avui més que mai, degut a la reaparició de l'armament nuclear a l'agenda política mundial.

Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí – CCASPS

Sorgida el 1996 a petició de la Federació de Municipis de Catalunya degut a l'enquistament polític internacional en el conflicte al Sàhara Occidental, la CCASPS dona suport al dret d'autodeterminació del poble sahrauí. És precís distingir entre els rols d'ambdós espais: **el Fons Català vehicula la solidaritat dels municipis catalans en l'acció humanitària als campaments de refugiats** (una tasca difícil després de 40 anys en un territori inhòspit en el qual no es pot generar cooperació al desenvolupament), mentre que **la Coordinadora se centra en la incidència política** per mantenir en l'agenda política la denúncia de vulneració de drets humans.

La CCASPS es basa en el consens entre els ens locals que en formen part, 47 actualment, amb diversitat de colors polítics, ja que la voluntat és **mantenir el compromís del municipalisme català amb la causa del poble sahrauí**. El Fons Català porta la secretaria tècnica de la Coordinadora, promou activitats d'incidència social (infantils, dates commemoratives...) i participa en reunions de l'Intergrup del Sàhara al Parlament de Catalunya i de l'EUCOCO, la Conferència Europea de Suport i Solidaritat amb el Poble Sahrauí.

“Estem en un moment francament dolç per poder elaborar un Pla de pau”. David Minoves

Consell Català de Foment de la Pau

El FCCD participa en aquest **òrgan consultiu i de participació de la societat de Catalunya per al foment de la pau en les activitats de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals** en aquest àmbit. Està adscrit a l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i l'integren representants de l'Administració de la Generalitat, dels ens locals, dels grups parlamentaris, de les organitzacions no governamentals per la pau i altres institucions i personalitats rellevants, reconegudes per les seves activitats a favor de la pau.

És l'**espai de participació social on fer propostes al Govern i als ens locals en l'àmbit de la pau**. Vint anys després de l'aprovació de la Llei Catalana de Cooperació, el Consell travessa un procés de relectura de les seves funcions com a unitat de desplegament de polítiques públiques de pau. És per aquest motiu que aquest organisme està en un moment dolç per poder elaborar un **Pla de pau**. Aquesta reflexió s'iniciarà formalment a finals de gener i culminarà amb el desplegament d'un Fòrum Català de la Pau. Els objectius del 2024 són, d'una banda, propiciar un procés participatiu per a que els actors socials i ens locals puguin fer propostes per al document i que, paral·lelament, s'elabori un pla liderat per la societat civil per enfortir la pau.

“Els drets humans no són una abstracció, són un element troncal que es concreta en accions als municipis”.

Nicolás Cortés
Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

03 PRESENTACIÓ DE PLATAFORMES MUNICIPALISTES DE DEFENSA DELS DRETS HUMANS D'IMPACTE GLOBAL

A) Laboratori d'Incidència Política en protecció internacional des de governs locals – REDS (Solidaridad para la transformación social)

PAU SALARICH TÈCNIC DE PROJECTES A REDS

Des de fa 25 anys, **Solidaridad para la transformación social** és una ONG que fomenta el treball en xarxa, el diàleg i la justícia social a l'àmbit local i internacional. Els principis de REDS i del **Laboratori d'incidència política en protecció internacional des de governs locals** són:

- 1) Promoure els drets humans a l'àmbit local i internacional
- 2) Aplicar una mirada decolonial i transformadora en l'aplicació dels drets humans
- 3) Apostar pel treball en xarxa (representants polítics i personal tècnic d'ajuntaments, teixit associatiu i xarxes municipalistes, i persones defensores)
- 4) Tenir capacitat de prevenció, acció i reacció davant de les vulneracions dels drets humans

El Laboratori és una eina de REDS per promoure la incidència política dins dels ens locals. **La incidència** és un instrument recent en la cooperació i **va més enllà de la denúncia: emprèn acció estratègica d'espais de comunicació i sinergies i busca la coordinació amb el teixit associatiu del territori.**

Els drets humans són una qüestió prepolítica, és a dir, que **tothom té dret a defensar els seus propis drets**. En aquest sentit, el Laboratori garanteix uns consensos mínims i està obert a tothom que vulgui defensar els drets humans, **independentment del color polític**. És important comptar amb **xarxes municipalistes i amb els espais de concentració** dels que participen els ajuntaments.

“El més important és que hi hagi voluntat política d'interlocutar entre les defensores dels drets humans”.

Pau Salarich

Com funciona el Laboratori i quin paper hi poden jugar els ajuntaments?

El Laboratori no és una entitat pròpia, el que permet ser un **espai de debat horitzontal** entre els diferents actors que el conformen. Es caracteritza pels següents elements:

- És un **espai de confiança** entre els agents que l'integren amb **voluntat política d'interactuar**
- Assegurar uns **principis d'acció sense danys** a les persones defensores
- **Incidència preventiva**, un espai d'investigació, contextualització i denúncia de les vulneracions dels drets humans
- **Incidència reactiva i urgent**, intentar donar resposta a les demandes de les defensores que participen al Laboratori

El Laboratori de REDS ha participat en dos **casos d'èxit d'incidència política**: un, la Carta Oberta en defensa de la seguretat de les manifestants durant les protestes a Medellín de les comunitats del Movimiento Ríos Vivos (Colòmbia) oposades al projecte hidroelèctric Hidroituango. La carta fou suficientment flexible per ser replicada per diferents ajuntaments i xarxes. I l'altre, la Carta sobre el cas Chinautla (Guatemala) adreçada al relator especial dels drets dels pobles indígenes de les Nacions Unides, en la el Laboratori va operar com a catalitzador.

B) Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans de Ciutats i Governos Locals Units

AMANDA FLETY COORDINADORA DE LA CISDPSH DE CGLU

Fa 20 anys que **Ciutats i Governos Locals Units (CGLU)**, com una àgora mundial, incideix en la consecució dels drets humans a ciutats d'arreu. Creada el 2004, **representa les veus dels governs locals en l'escena global**. Engloba 250.000 ciutats, seccions regionals i metropolitanes, i més de 175 associacions. Llegat del Fòrum Social Mundial de Porto Alegre (Brasil, 2001), sorgeix la **CISDPSH** dins de CGLU en resposta a la demanda de càrrecs electes de connectar amb els moviments socials per renovar l'acció local. Les **ciutats pels drets humans** comparteixen:

- L'autodeclaració com a ciutat de drets humans
- El treball en xarxa regional
- Connectar la tasca de les ciutats de drets humans amb una visió global

El recorregut històric del moviment global de ciutats pels drets humans s'inicia durant la dècada dels 90 del segle XX, amb el reconeixement del paper dels governs locals com a **pilars de qualitat democràtica i d'inclusió social del nivell local al nacional**. Fruit de la tradició internacionalista en la defensa dels drets humans a Catalunya, Barcelona va acollir el 1998 la Conferència de Drets Humans, escenari de redacció de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat. Aquest document serví per a l'adopció posterior de cartes similars durant la primera dècada del 2000. És al 2011, a Florència, que la CGLU adopta la **Carta-Agenda Mundial dels Drets Humans a la Ciutat**, el principal **marc global per comprendre, protegir i promoure els drets humans a les ciutats**. Constitueix una eina al servei dels governs locals per construir societats més inclusives, democràtiques i solidàries en diàleg amb els seus habitants. La CISDPSH s'encarrega de la promoció global de la Carta-Agenda mitjançant vinculant governs Locals i drets humans.

“La Carta-Agenda Mundial dels Drets Humans a la Ciutat és una eina al servei dels governs locals per construir societats més inclusives, democràtiques i solidàries en diàleg amb els seus habitants”.

Amanda Flety

La CISDPSH s'ha encarregat **del procés d'actualització de la Carta-Agenda** arran del 10è aniversari del compromís. La nova proposta es va publicar el desembre de 2023 i inclou 4 grups:

1. **Els governs locals i regionals són proveïdors bàsics** (dret a l'aigua potable i al sanejament, a l'alimentació, a l'energia, a l'accés a Internet, a l'eliminació de residus i a la mobilitat i al transport públic)
2. **Els governs locals i regionals garanteixen els drets socials i culturals** (a la sanitat pública i al benestar, a l'habitatge adequat, a la cura i als serveis socials, a l'educació)
3. **Els governs locals protegeixen el medi ambient**
4. **Els governs locals fomenten la igualtat i la no discriminació** (drets de les dones, de les persones grans, migrants i refugiades, dels pobles indígenes, llibertat sexual i reproductiva)

TALLER SOBRE EL PROCÉS DE RENOVACIÓ DE LA CARTA-AGENDA DE CGLU DELS DRETS HUMANS A LA CIUTAT

El públic assistent a la Jornada ha participat per l'aplicació de monitoreig Mentimeter al taller dinamitzat per l'A. Flety. Els blocs de preguntes estan associats a nous drets de la Carta-Agenda:

Bloc 1 – Justícia climàtica i responsabilitats extraterritorials

Pregunta 1: Quines accions els inspira treballar sobre la “justícia climàtica”?

Respostes:

- Treballar en les zones segures en acció climàtica
- Incidència i comunicació a nivell local
- Educació per la justícia global
- Compartir els recursos naturals

Pregunta 2: Com la cooperació descentralitzada pot ajudar a concretar la noció d'extraterritorialitat?

Respostes:

- Negociar amb les empreses
- Articular economies locals

Bloc 2 – Dret a la ciutadania inclusiva i drets de les persones migrants i refugiades

Pregunta 3: En relació al tema de la migració, amb quin tipus de municipis o territoris estan col·laborant?

Respostes:

- Ciutats d'acollida
- Ciutats de migració
- Ciutats de trànsit

Pregunta 4: Quins eixos de treball per promoure una ciutadania inclusiva?

Respostes:

- Diàleg amb les associacions locals de persones migrants
- Pressupostos
- Fomentar implicació en projectes locals
- Fomentar projectes cocreats
- Federació d'entitats de persones migrades (Fòrum Ciutadà per la Cohesió Social)
- Comptar amb una persona tècnica d'acollida
- Fem voluntariat amb les entitats

Bloc 3 – Dret a la pau i a la seguretat humana

Pregunta 5: Quins són els principals problemes vinculats a la seguretat humana als territoris de la CD?

Respostes:

- Accés al dret a l'aigua i a l'alimentació
- Accés al dret a l'habitatge
- Accés al dret a la mobilitat
- Accés al dret a la llibertat d'expressió
- Accés a serveis públics
- Accés a la terra
- Desigualtats de gènere i violències a les dones
- Discursos d'odi
- Desprotecció i pobresa infantil
- Antropocentrisme

Pregunta 6: Com promoure una cultura de pau en projectes de CD?

Respostes:

- Fi del patriarcat i del masclisme
- Implicació d'entitats locals
- Promoure el voluntariat local

“10, 100, 1000 ciutats i territoris de drets humans pel 2030”

El repte de la campanya internacional de CGLU és arribar al miler de ciutats compromeses plenament a promoure i protegir els drets humans des de l'àmbit local.

[Formulari d'adhesió](#)

04 DIÀLEG ENTRE MUNICIPIS: QUIN PAPER JUGUEN EN LA PROMOCIÓ DELS DRETS HUMANS? REFLEXIONS I INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES DES DE L'ÀMBIT LOCAL

Els recursos del món local són limitats a l'hora de tirar endavant iniciatives de cooperació i solidaritat, especialment en els municipis petits. L'Ajuntament de Torrelles de Llobregat forma part del programa metropolità pels drets humans des del món local **Tenim drets, teixim llibertats**, liderat per l'AMB. Anualment canvia la temàtica dels tallers a treballar (drets mediambientals, drets de persones refugiades...) i es posa en comú amb els municipis participants. Per a les entitats, que són el cor del poble, comptar amb el suport del programa ofereix l'oportunitat de treballar els drets humans directament amb els veïns i les veïnes.

Maria Vidal
Regidora de Joventut, Esports,
Comunicació, Participació i Cooperació
i Solidaritat
Ajuntament de Torrelles de Llobregat

Sandra Espada
Tècnica de Cooperació internacional
Ajuntament de Lleida

L'enfocament de gènere basat en els drets humans s'ha introduït transversalment a l'Ajuntament de Lleida els darrers tres anys, abandonant el model assistencialista de cooperació. A partir d'una diagnosi de les entitats locals, s'ha treballat en xarxa junt a la Coordinadora d'ONG's i la Universitat de Lleida, en el marc del Pla Director de Gènere de Catalunya. S'aposta per la formació de la Corporació, entitats i personal acadèmic, i s'ha aprovat un nou Pla Director Municipal de Cooperació d'aplicació progressiva. S'ha consolidat un circuit local per donar resposta unitària a les entitats del sector; publicat una guia sobre l'enfocament de gènere en l'educació per transformar i modificat el funcionament del Consell mixt de Cooperació.

Aliances, transversalitat, coherència, compromís i lideratge polític han d'anar de la mà. L'Ajuntament de Granollers va impulsar la **Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya**, que vol assolir els 10.000 membres. Semblava que l'amenaça nuclear ens quedava lluny, però han tornat a l'ordre del dia. Gràcies a la societat civil, s'ha aprovat un Tractat de prohibició d'armes nuclears signat per 93 Estats (no els de l'Aliança Atlàntica). A partir de la xarxa mundial de la que Granollers en té la vicepresidència, la xarxa catalana vol incidir sociopolíticament; compartir recursos als 947 municipis catalans i vincular els conceptes de memòria i pau al territori.

Carme Barbany
Coordinadora de l'Àrea d'Alcaldia
Ajuntament de Granollers

Xavier Rota
Regidor de Memòria Històrica
i Patrimoni i Turisme
Ajuntament d'Olesa de Montserrat

Amb un miler de víctimes mortals i centenars de persones exiliades i deportades durant la Guerra Civil, l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat forma part de la **Xarxa de Memòria i Prevenió del feixisme Mai Més**. El municipi ha reanomenat carrers amb noms de dones; impulsa les jornades "Memòria i justícia" i una audiència memorial; ha creat el Parc de la Memòria al cementiri municipal amb un mural artístic i commemora els dies internacionals vinculats a l'antifeixisme.

Els municipis petits i mitjans tenen un paper clau en la defensa dels drets humans al territori?

Maria Vidal inicia el diàleg transversal destacant que **és un deure dels municipis petits, mitjans i grans treballar a petita escala**; des d'una comunicació pròxima a la ciutadania poden aportar un gra de sorra a la justícia global amb accions directes de sensibilització que generin impacte.

Carme Barbany recorda que Eleanor Roosevelt, presidenta de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides durant la redacció de la Declaració dels Drets Humans, va dir que **“els drets humans comencen a casa”**. Sense l'acció de la ciutadania no és possible la transformació.

Per a Sandra Estrada, les administracions locals tenen l'obligació de treballar en els drets humans i en l'apoderament de les persones, que són titulars dels seus drets, no perceptores. Xavier Rota coincideix, en aquest sentit, que **els ajuntaments han de posar periòdicament al carrer activitats d'incidència en els drets humans**.

Amanda Flety, en aquest moment al públic, aporta que els drets humans es desenvolupen també a les ciutats petites d'arreu del món a través de la **democràcia participativa**. David Minoves considera fonamental **vincular les polítiques públiques sobre drets humans a les competències locals mitjançant el desplegament d'eines municipalistes de cooperació**. No només es necessiten recursos econòmics, sinó voluntat política. Cal vincular l'agenda dels drets humans a l'agenda municipalista, així, per exemple, la pau o la memòria haurien de ser competència dels municipis.

Xavier Rota defensa el **treball transversal entre departaments a l'hora de cercar fons de finançament per a projectes de drets humans**. Sense el lideratge i la voluntat política, segons Carme Barbany, no és possible la continuïtat, la consolidació i l'èxit dels projectes. Així es procura a Granollers, on l'alumnat de totes les etapes escolars rep **formació en drets humans i ciutadania**.

Des del públic, la secretària del FCCD i regidora de Cooperació de l'Ajuntament de Begues, Maria Llauredó, apunta a la dificultat de complir amb el compromís fixat per les Nacions Unides de destinar el 0,7% del PIB a la cooperació al desenvolupament i que en alguns municipis no existeix la figura del tècnic/a de cooperació. La seva homòloga a l'Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda, amb un pressupost de 120.000 euros, fa incís en la necessitat de programar activitats i formació entorn a la cooperació adreçada a infants.

Amb quins problemes es topen els municipis per defensar els drets humans i amb quins mecanismes estratègics compten?

Espada redirigeix la qüestió irònicament: amb quins conflictes no es troba el municipalisme? Proposa abordar el centralisme desplegat en el sector de la cooperació i **enfortir les entitats locals que treballen per la garantia dels drets humans**. Barbany, en la mateixa línia, afirma que hi ha feblesa en la lluita per blindar els drets humans des dels consistoris de ciutats petites i mitjanes. Però, en canvi, existeix un activisme potent entre la ciutadania que cal preservar. Suggereix el pragmatisme: **aprofitar els projectes ja existents, compartir recursos i agendes per no tenir “petites capelletes” i augmentar l’impacte**.

Vidal posa en valor mecanismes com els **agermanaments i partenariats**, a més d’intuir un lleuger augment en l’activisme ciutadà arran del conflicte a Ucraïna i, més endavant, amb el d’Israel i Palestina. Per tancar, Rota incideix en **els canals de comunicació entre el sector de la cooperació al desenvolupament**, a més de cercar aliances en la programació d’activitats que organitzen entitats que estan treballant en cada dret humà. Posa com a exemples, l’Amical de Mauthausen o l’Amical de Buchenwald.

05 CLOENDA DE LA JORNADA

MARIA LLAURADÓ FORNT SECRETÀRIA DEL
FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Compartir les experiències i accions dels ens participants a la sessió permetrà emergir **sinergies solidàries en la cooperació al desenvolupament des del món local**. El 75è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans és una oportunitat per recordar a les administracions i a la ciutadania la urgència de garantir-los, ja que no ha estat fàcil assolir-los. Cal posar en valor la tasca diària que desenvolupen les entitats i ens locals en la protecció dels drets humans. I també les accions individuals que du a terme la ciutadania. Tanmateix, cal mirar cap al futur per assumir amb una òptica global els reptes del món local.

06 CONCLUSIONS

MARTA RIUS RELATORA DE LA JORNADA

La commemoració del **75è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans** és una ocasió per reivindicar la vigència de la **noció de drets humans** i per reflexionar sobre les noves **necessitats i reptes** que hem d'afrontar la societat, les xarxes i entitats de cooperació internacional i les administracions públiques del segle XXI per garantir la **preservació dels drets humans**.

La Declaració Universal dels Drets Humans no és tan sols un document de consens, **és un pacte de justícia per la humanitat**.

La Jornada ha tingut com a objectiu principal **dotar d'eines a personal tècnic i càrrecs electes d'ens locals** per desenvolupar la cooperació internacional des de la corresponsabilitat i la incidència política com a instrument.

Els ens locals han de proporcionar eines a la ciutadania per **entendre i viure els drets humans des d'una perspectiva no colonial, antiracista i feminista**.

Els **municipis són agents de canvi**: des de la proximitat, actuen proactivament per la defensa dels drets humans arreu del món.

La **política de cooperació al desenvolupament ha d'esdevenir una política de país**.

Els **drets humans han de ser un element interseccional en les iniciatives de cooperació al desenvolupament** sorgides des de la societat civil, els ens municipals o supramunicipals o els governs.

Els **drets humans es treballen en xarxa des de l'àmbit local amb visió global**. Ho corroboren espais de treball conjunt com la Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia, la Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau, la Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí, el Consell Català de Foment per la Pau, REDS o Ciutats i Governos Locals Units.

El **debat en fòrums mundials** participats d'ens locals **permet repensar drets humans** ja existents i la concepció de nous a les ciutats: justícia climàtica, dret a la pau i a la seguretat, drets de les persones migrants i refugiades...

L'existència de **múltiples plataformes** amb objectius compartits pot esdevenir un repte i debilitar l'impacte de les accions.

La defensa dels drets humans hauria de **defugir de partidismes**.

Per defensar els drets humans des de l'àmbit local és imprescindible **generar espais de confiança i voluntat política**.

Els **municipis petits** tenen l'oportunitat **d'implementar els drets humans des d'una xarxa de proximitat**: associacions, ens i Ajuntament.

El municipalisme ha de **teixir aliances per garantir la programació d'activitats i formació en drets humans** a la seva ciutadania, malgrat les crisis sanitàries, econòmiques o ambientals.

“Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres”.

Article 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans

La **Declaració Universal dels Drets Humans** va ser adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948.

Elaborada per representants de totes les regions del món amb diferents antecedents jurídics i culturals, la Declaració es considera com un ideal comú per a tots els pobles i nacions donat que estableix els drets humans fonamentals que han de protegir-se en el món sencer.

Es tracta d'un document de trenta articles en què, per primera vegada, se subratllen els drets humans considerats bàsics i que s'apliquen, sense excepció, a tots els éssers humans.

Ratificada per 192 països i traduïda a més de 500 idiomes, la Declaració és àmpliament reconeguda per haver inspirat i aplanat el camí per a l'adopció de més d'una setantena de tractats de drets humans, que avui s'apliquen permanentment arreu del món.

Avís Legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [ReconeixementNoComercial-SenseObraDerivada 4.0 No adaptada de Creative Commons](#) el text complet de la qual es troba disponible a:

Així doncs, es permet la reproducció, la distribució i la comunicació pública del material, sempre que se citi l'autoria del material (Fons Català de Cooperació al Desenvolupament), i no se'n faci un ús comercial ni es transformi.